

Kitab Daniel - Nomer Genep Puluh Salapan

Ngabuka Siklus Antargenerasi: Opat Kajahatan Geuleuh dina Adventisme

Jeff Pippenger

2024-02-02

Gusti teu kungsi robah, ku sabab éta Adventisme dihakiman dina generasi kaopatna.

“Sarta anjeunna nyaur ka lalaki anu nganggo lawon linen, anu di gigirna aya tempat mangsi panulis; sarta PANGERAN ngandika ka anjeunna, Geura leumpang ngaliwatan tengah kota, ngaliwatan tengah Yerusalem, sarta pasang hiji tanda dina tarang jalma-jalma anu ngahuleng jeung ceurik ku karana sagala kajahatan pikakeuheuleun anu dipilampah di dinya. Jeung ka nu séjén Anjeunna ngandika dina pangdégé abdi, Tuturkeun anjeunna ngaliwatan kota, sarta pukul: ulah nepi ka panon maranéh nangtayungan, jeung ulah boga karunya: tumpeskeun sakabéhna, boh nu kolot boh nu ngora, boh mojang, boh barudak leutik, boh awéwé: tapi ulah ngadeukeutan ka saurang ogé anu aya tandana; sarta mimitian ti tempat suci Kami. Tuluy maranéhna mimitian ti para kokolot anu aya di hareupeun Bait.”

“Yesus badé ngantunkeun korsi rahmat di Bait Suci sawarga pikeun ngagem pakean pamales kanyeri sarta ngucurkeun amarah-Na dina pangadilan ka jalma-jalma anu teu ngabales kana cahaya anu parantos dipaparinkeun ku Allah ka maranéhna. ‘Ku margi hukuman kana lampah jahat henteu gancang dilaksanakeun, ku kituna hate anak-anak manusa sapinuhna pageuh dina maranéhna pikeun ngalakukeun kajahatan.’ Gantina dilemeskeun ku kasabaran jeung kasabaran panjang anu parantos dipintonkeun ku Gusti ka maranéhna, jalma-jalma anu henteu sieun ka Allah jeung henteu nyaah kana bebeneran malah nguatkeun haténa dina jalan kajahatan maranéhna. Tapi aya watesna ogé kana kasabaran Allah, jeung seueur anu parantos ngalangkungan wates-wates ieu. Maranéhna parantos ngaleuwihan wates-wates rahmat, ku sabab éta Allah kedah campur tangan jeung ngajaga kahormatan-Na sorangan.”

Ngeunaan urang Amori, PANGERAN ngandika: “Dina turunan kaopat maranéhna bakal datang deui ka dieu, sabab kajahatan urang Amori tacan pinuh.” Sanajan bangsa ieu kacida kacirina ku panyembahan brahala jeung karuksakan moralna, maranéhna can ngeusian pinuh cawan kajahatanna, sarta Allah moal méré parentah pikeun karuksakanana anu tuntas. Ieu bangsa-bangsa kudu ningali kakawasaan ilahi dinyatakeun kalayan écés, sangkan maranéhna taya alesan pikeun ngahampura dirina. Nu Nyipta anu welas asih kersa sabar nanggung kajahatan maranéhna nepi ka turunan kaopat. Tuluy, lamun teu katempo aya robah ka arah anu leuwih hadé, pangadilan-Na bakal tumiba ka maranéhna.

Kalayan katepatan anu henteu kantos luput, Nu Teu Aya Watesna tetep nyatet perhitungan jeung sakumna bangsa. Salila rahmat-Na dipasihkeun bari dibarengan ku panggero pikeun tobat, catetan ieu bakal tetep kabuka; nanging lamun jumlahna geus ngahontal ukuran anu geus ditangtukeun ku Allah, palayanan murka-Na mimiti lumangsung. Catetan éta ditutup. Kasabaran ilahi eureun. Teu aya deui panyalukan rahmat pikeun kapentingan maranéhna.

“Sang nabi, bari neutep sapanjang jaman, ningali mangsa ieu geus dipintonkeun ka payuneun paningalna. Bangsa-bangsa dina jaman ieu geus narima rahmat anu taya tandinganana. Pikeun maranéhna geus dipaparinkeun berkah-berkah pamilih ti sawarga, tapi kasombongan anu beuki ngagedéan, kahayang kana harta, panyembahan brahala, penghinaan ka Allah, jeung teu nyaho budi anu hina, kabéh kacatet ngalawan maranéhna. Maranéhna gancang-gancang keur nutup perhitunganana jeung Allah.”

“Tapi anu ngabalukarkeun abdi ngageter teh nya eta kanyataan yen jalma-jalma anu geus narima cahaya jeung hak-hak istimewa anu panggedena geus kakeueum ku kajahatan anu keur marata. Kapangaruhan ku jalma-jalma nu teu bener di sabudeureun maranehna, loba, malah ti antara jalma-jalma anu ngaku kana bebeneran, geus jadi tiis sarta kabawa ku arus kuat kajahatan. Cemoohan anu sumebar ka mana-mana kaagamaan sajati jeung kasucian nyababkeun jalma-jalma anu henteu raket ngahiji jeung Allah leungit rasa hormatna kana hukum-Na. Lamun maranehna nuturkeun cahaya sarta nurut kana bebeneran tina jero hate, hukum anu suci ieu tangtu bakal karasa leuwih mulya deui ku maranehna nalika eta dipopohokeun sarta disisihkeun. Beuki tembung kateuhormatan kana hukum Allah, beuki jelas garis pamisah antara jalma-jalma anu ngestokeunana jeung dunya. Kanyaah kana parentah-parentah ilahi ngaronjat dina hiji golongan sajalan jeung ngaronjatna panghina ka eta ku golongan anu sejen.”

“Krisis téh keur ngadeukeutan kalawan gancang. Angka-angka nu beuki ngagedéan kalayan gancang némbongkeun yén waktuna pangsumpingan Allah geus méh datang. Sanajan Anjeunna teu gancang ngahukum, tapi Mantenna bakal ngahukum, jeung éta kalayan gancang. Jalma-jalma anu lumampah dina cahaya bakal ningali tanda-tanda bahaya nu keur ngadeukeutan; tapi maranéhna ulah calik tenang, tanpa paduli, ngadagoan karuksakan éta, bari ngabeberah diri ku kayakinan yén Allah bakal ngajaga umat-Na dina poe pangsumpingan. Henteu pisan. Maranéhna kudu sadar yén éta téh kawajiban maranéhna pikeun digawé rajin nyalametkeun batur, bari neutep ka Allah kalayan iman anu kuat pikeun pitulung. ‘Doa anu mujarab tur getol ti jalma bener kacida gedéna dayana.’”

“Ragi kasalehan can leungit pisan kakawasaanana. Dina waktu bahaya jeung kaayaan murung garéja ngahontal puncakna, rombongan leutik anu nangtung dina caang bakal ngahuleng jeung ngarintih ku lantaran kakaraéan-kakaraéan jijik anu dipigawé di ieu nagri. Tapi leuwih utamana deui, doa maranéhna bakal naék pikeun garéja, sabab para anggotana keur ngalampahkeun nurutkeun cara hirup dunya.

“Doa-doa anu temen ti ieu sakelompok leutik anu satia moal jadi sia-sia. Nalika Gusti sumping minangka Nu ngabales, Mantenna ogé bakal sumping minangka Nu ngalindungan sakumna jalma anu geus ngajaga iman dina kasucianana sarta ngajaga dirina tetep henteu kahina ku dunya. Dina mangsa ieu Allah parantos jangji rék ngabales umat pilihan-Na sorangan anu sasambat ka Mantenna beurang jeung peuting, sanajan Mantenna lila sabar ka maranéhna.

“Paréntahna nya éta: ‘Ngaliwatan tengah kota, ngaliwatan tengah Yerusalem, tuluy pasang hiji tanda dina tarang jalma-jalma anu ngahuleng jeung ceurik ku sabab sagala kakajian anu dipigawe di tengahna.’ Maranéhanana anu ngahuleng jeung ceurik ieu geus nembongkeun kecap-kecap kahirupan; maranéhanana geus ngageuing, mapatahan, jeung ngadawuhkeun

kalayan pangjurung. Sababaraha urang anu geus ngahinakeun Allah tobat sarta ngarendahkeun haténa di payuneun Mantenna. Tapi kamulyaan Gusti geus ninggalkeun Israél; sanajan loba anu masih kénéh neruskeun wangun-wangun agama, kakawasaan jeung hadirna-Na teu aya.” Testimonies, jilid 5, 207–210.

Gambaran ngeunaan pangadilan Allah anu ku Sister White keur dipidangkeun dina petikan éta nya éta pangadilan anu ditumpahkeun ka kota Yerusalem, anu dina poé-poé pamungkas téh nya éta garéja Advent Poé Katujuh. Pangadilan éta diréngsékeun dina hukum Minggu, sabab di dinya segel Allah jeung tanda sato galak dipasihkeun. Yehezkiel pasal dalapan nandakeun opat kalakuan keji anu beuki ngaronjat. Ayat kahiji nekenkeun yén titingalian éta kudu kaharti minangka kajadian anu pas saméméh mangsa kasempetan rahmat ditutup, ku cara nyebut poé kalima dina bulan kagenep taun kagenep.

Yehezkiel henteu kudu ngasupkeun éta titik rujukan sajarah. Anjeunna tiasa waé saukur nyerat, “Jeung kajadian nalika kuring keur linggih di imah kuring, sarta para kokolot Yuda keur linggih di hareupeun kuring, yén leungeun Gusti Alloh tumiba ka dinya ka kuring.” Kanyataan yén anjeunna ngasupkeun rujukan kana poé saméméh “666,” mangrupikeun rujukan nubuat pikeun para palajar nubuat. Rujukan éta, pikeun jalma-jalma anu meunang kameunangan tina angka ngaran sato galak, nyaéta “666,” mangrupa hiji unsur tina Wahyu Yesus Kristus, anu dibuka segelna pas saméméh waktu kasempetan rahmat ditutup. Maranéhna terang hal ieu sabab maranéhna téh umat Allah, anu nurutkeun Petrus, “dina mangsa-mangsa baheula lain umat Allah.”

Dina 1 Petrus bab dua, jalma-jalma anu ayeuna geus jadi umat Allah, “geus ngaraosan yen Gusti teh welas asih.” Maranehna teh jalma-jalma anu sacara nubuat geus “ngadahar” firman Allah, sabalikna ti jalma-jalma anu nampik ngadahar firman Allah. Sakumna nabi nyarita ngeunaan poé-poé panungtungan, sarta dina Yohanes bab genep, Yesus maparin amanat yen murid-murid-Na kudu ngadahar daging-Na jeung nginum getih-Na. Dina eta bab, murid-murid anu nampik ngadahar daging-Na jeung nginum getih-Na, ngalakukeun kitu dina ayat genep puluh genep.

Ti harita, loba murid-Na nu mundur deui, sarta henteu deui leumpang babarengan jeung Anjeunna. Yohanes 6:66.

Jalma-jalma wijaksana anu dina poé-poé panungtungan ngadahar daging jeung nginum getih Kristus, ngartos yén Kristus salaku Palmoni téh nya éta Nu Nomerkeun Anu Ajaib, sarta maranéhna ngakuan tandatangan-Na nalika éta dipidangkeun. Angka “665,” dina ayat pambuka Yehezkiel dalapan, aya di dinya, pikeun saha waé anu hayang ningali, yén éta téh nandaan sahenteuna dua titik nubuat anu penting. Anu kahiji, nyaéta yén éta pesen kudu kaharti minangka nyangkaruk hiji mangsa saméméh hukum Minggu. Anu kadua, nyaéta yén angka “666” aya dina salah sahiji ti ngan ukur dua ayat dina kitab Wahyu, anu dipapay ku katerangan yén jalma-jalma “wijaksana” bakal ngartos dina poé-poé panungtungan.

Ieu hikmat. Sing saha nu boga pangarti, mangga ngitung bilangan sato galak éta; sabab éta téh bilangan hiji manusa; jeung bilanganana genep ratus genep puluh genep. Wahyu 13:18.

Anu “wijaksana” anu ngartos kana nambahanana pangaweruh dina poé-poé panungtungan, nalika Wahyu Yesus Kristus dibuka segelna, bakal terang yén “666” téh lambang nubuat anu penting, sabab maranéhna geus meunang kameunangan tina éta angka. Ku kituna, Yéheskiél ngenalkeun hiji pamberontakan anu beuki ngaronjat dina pasal dalapan, anu diwakilan ku opat kakajian anu beuki nambahan. Nu pamungkas nangtukeun yén anu bodo téh sujud ka panonpoé, sahingga nandaan pangadilan ka Yerusalem (Adventisme), dina poé-poé panungtungan. Éta pangadilan lumangsung dina generasi kaopat. Opat kakajian éta mangrupa lambang tina opat generasi Adventisme Laodikia.

Generasi kahiji dimimitian dina taun 1863, ku pambarontakan ngalawan sumpah Musa ngeunaan “tujuh kali.” Dua puluh lima taun ti harita, pambarontakan taun 1888 nembongan. Tilu puluh hiji taun ti harita, pambarontakan taun 1919 kajadian, anu diwakilan ku buku W. W. Prescott, “The Doctrine of Christ”. Tilu puluh dalapan taun sanggeus éta, dina taun 1957, pambarontakan anu diwakilan ku buku “Questions on Doctrine” lumangsung. Ayeuna urang baris mimiti mintonkeun naha opat patokan ieu saluyu jeung opat kalakuan jijiik dina Yehezkiel dalapan.

Dina taun 1863, Adventisme Laodikea ngenalkeun hiji bagan anyar pikeun ngaganti dua bagan anu mangrupa panggenepan parentah dina Habakuk pasal dua, pikeun, “nulis eta tetenjoan jeung ngajadikeunana écés dina papan-papan.” Bagan taun 1863 ngaleungitkeun “tujuh kali” tina gambaran nubuat, sakumaha eta aya dina dua bagan suci babarengan jeung 1260, 1290, jeung 1335. Dina Habakuk, eta parentah nandakeun yén papan-papan éta (jamak) bakal diterbitkeun ku cara anu, “supaya anu maca eta bisa lumpat.” Bagan taun 1863 éta kacida melencengna tina maksudna, nepi ka merlukeun salembar katerangan anu kudu dibarengkeun jeung eta. Teu mungkin ningali bagan taun 1863 tuluy “lumpat” tanpa aya salembar katerangan tambahan.

Jeung PANGERAN ngawaler ka abdi, sarta ngandika, Tuliskeun éta tetenjoan, jeung écéskeun dina papan-papan, supaya sing saha anu maca éta bisa lumpat. Habakuk 2:2.

Bagan taun 1863 téh hiji barang palsu anu dirancang pikeun nutupan anu sajati, sakumaha anu ditempo ku William Miller dina impianana. Dua bagan suci éta mangrupikeun lambang tina perjangjian anu dijieun ku Kristus jeung umat anu kakara nyekel kalungguhan minangka tanduk Protestan anu sajati tina sato galak bumi. Dua bagan éta ngawakilan hiji lambang tina hubungan perjangjian antara kaum Millerit jeung Kristus, anu dumadakan sumping ka Bait-Na dina taun 1844, jeung nalika Anjeunna sumping, Anjeunna sumping salaku Utusan Perjangjian. Israil baheula ngagambarkeun Israil modéren, jeung nalika Kristus ngaluarkeun Israil baheula tina pangawulaan Mesir, Anjeunna ngalambangkeun mangsa nalika Anjeunna badé ngaluarkeun Israil modéren tina pangawulaan sarébu dua ratus genep puluh taun kakawasaan kapausan. Sister White sababaraha kali negeskeun dua sajarah ieu minangka sajarah anu silih saajar.

“Ka urang keur mancorong cahaya anu kakumpul ti jaman-jaman nu kaliwat. Catetan ngeunaan poho-na Israél geus dipiara pikeun pencerahan urang. Dina ieu jaman Allah geus ngagerakkeun panangan-Na pikeun ngumpulkeun ka diri-Na hiji umat tina unggal bangsa, kulawarga, jeung basa. Dina gerakan advent Anjeunna geus damel pikeun warisan-Na, sakumaha Anjeunna damel pikeun urang Israél nalika mingpin maranéhna kaluar ti Mesir. Dina kuciwa gedé taun 1844 iman umat-Na diuji sakumaha iman urang Ibrani di Laut

Beureum.” Testimonies, jilid 8, 115, 116.

Nalika Gusti ngadamel perjangjian jeung Israél baheula, Anjeunna maparin dua loh pikeun ngagambarkeun hubungan perjangjian éta. Nalika Gusti ngadamel perjangjian jeung Israél modéren, Anjeunna maparin dua loh pikeun ngagambarkeun hubungan perjangjian éta. Dua loh tina Sapuluh Parentah ngalambangkeun dua lohna Habakuk. Anjeunna maparin ka maranéhna dua loh éta teu lila sanggeus meuntas Laut Beureum, anu ku Sister White disaluyukeun jeung kuciwa gedé taun 1844. Teu lila sanggeus 1844, dina harti sajarah nubuat, Gusti ngahasilkeun loh nu kadua. Israél baheula dijadikeun nu narima titipan hukum Allah, jeung Israél modéren dijadikeun nu narima titipan lain ngan ukur hukum Allah, tapi ogé éta bebeneran-bebeneran nubuat anu agung.

“Gusti parantos nyaur garéja-Na dina jaman ieu, sakumaha Anjeunna nyaur Israil baheula, sangkan nangtung jadi caang di bumi. Ku golok pangbelah bebeneran anu kawasa, nyaéta amanat malaikat kahiji, kadua, jeung katilu, Anjeunna parantos misahkeun maranéhna ti garéja-garéja jeung ti dunya pikeun ngadatangkeun maranéhna kana kadeketan suci ka Anjeunna. Anjeunna parantos ngajadikeun maranéhna pangreksa hukum-Na sarta parantos maparin ka maranéhna bebeneran-bebeneran agung tina nubuat pikeun jaman ieu. Saperti dawuhan-dawuhan suci anu dipercaya keun ka Israil baheula, ieu téh amanat suci anu kudu ditepikeun ka sakuliah dunya.” Testimonies, jilid 5, 455.

Dua Parentah anu kahiji nétélakeun kabencian Allah ka panyembahan brahala, sarta dina dua Parentah anu kahiji éta Anjeunna nétélakeun yén hukuman dijalankeun nepi ka turunan katilu jeung kaopat, sabab Anjeunna nétélakeun yén Anjeunna téh Allah anu timburu.

“Hukum téh henteu diucapkeun dina waktu ieu husus ngan pikeun kapentingan urang Ibrani. Allah ngahormatan maranéhna ku ngajadikeun maranéhna pangjaga jeung nu miara hukum-Na, tapi éta kudu dicekel minangka titipan suci pikeun sakuliah dunya. Parentah-parentah dina Dékalog cocog pikeun sakumna umat manusa, sarta éta dipasihkeun pikeun pangajaran jeung pamaréntahan ka sakumna jalma. Sapuluh parentah, pondok, jembar eusina, jeung miboga kawibawaan, ngawengku kawajiban manusa ka Allah jeung ka sasamana; sarta sakabéhna didasarkeun kana prinsip dasar anu agung, nyaéta kaasih. ‘Maneh kudu nyaah ka Gusti Allah maneh ku sakabéh hate maneh, ku sakabéh jiwa maneh, ku sakabéh kakuatan maneh, jeung ku sakabéh pikiran maneh; jeung ka sasama maneh saperti ka diri maneh sorangan.’ Lukas 10:27. Tingali ogé Ulangan 6:4, 5; Imamat 19:18. Dina Sapuluh Parentah ieu prinsip-prinsip éta dijentrekeun sacara rinci, sarta dijadikeun lumaku pikeun kaayaan jeung rupa-rupa kaayaan hirup manusa.

“Anjeun ulah boga allah séjén di payuneun Kami.”

“Yéhuwa, anu langgeng, aya ku sorangan, teu diciptakeun, Anjeunna sorangan Sumber jeung Nu ngajaga sakabéh nu aya, ngan Anjeunna waé anu pantes narima panghormat anu pangluhurna jeung pangbakti. Manusa dilarang méré ka objék naon baé nu séjén tempat anu pangheulana dina kanyaahna atawa dina palayananana. Naon waé anu urang pikanyaah nepi ka ngurangan kanyaah urang ka Allah atawa ngahalangan palayanan anu kuduna dipasrahkeun ka Anjeunna, éta pisan anu ku urang dijadikeun allah.”

“Maneh ulah nyieun keur maneh arca ukiran, atawa rupa naon baé tina naon-naon anu aya di langit luhur, atawa anu aya di bumi handap, atawa anu aya di cai handapeun bumi: maneh ulah sujud ka dinya, atawa ngabakti ka dinya.’

“Parentah nu kadua ngalarang nyembah ka Allah nu sajati ku arca atawa wangun sarupa. Loba bangsa kapir ngaku yén arca-arca maranéhna téh ngan saukur gambaran atawa lambang nu dipaké pikeun nyembah ka Déwa, tapi Allah parantos nandeskeun yén ibadah saperti kitu téh dosa. Usaha pikeun ngagambarkeun Nu Langgeng ku barang-barang jasmani bakal nurunkeun pangarti manusa ngeunaan Allah. Pikiran, anu dipalingkeun tina kasampurnaan Yéhuwa nu taya watesna, bakal katarik ka mahluk tinimbang ka Nu Nyipta. Jeung sakumaha pangartina ngeunaan Allah direndahkeun, kitu deui manusa bakal jadi ruksak.”

“‘Kami, PANGERAN Allah maraneh, teh Allah anu timburu.’ Hubungan anu raket tur suci antara Allah jeung umat-Na digambarkeun dina perlambang perkawinan. Ku sabab panyembahan brahala teh mangrupa zinah rohani, ku kituna murka Allah ka dinya pantes disebut katimburuan.” Patriarchs and Prophets, 305, 306.

Kacemburuan Allah kacida katingalina ngalawan panyembahan ka brahala, sarta lain kabeneran lamun kajijikeun yén kajahatan anu pangheulana dina Yehezkiel pasal dalapan téh nyaéta “gambar kacemburuan.”

Dina taun kagenep, dina bulan kagenep, dina poé kalima bulan éta, nalika kuring keur linggih di imah kuring, sarta para kokolot Yuda calik di payuneun kuring, leungeun Gusti ALLAH tumiba ka kuring di dinya. Geus kitu kuring nenjo, sarta tingali, aya hiji rupa anu sarupa jeung penampilan seuneu: ti penampilan cangkéngna ka handap, seuneu; sarta ti cangkéngna ka luhur, saperti penampilan cahaya nu moncorong, saperti warna ambar. Tuluy anjeunna ngalegaan rupa leungeun, sarta nyekel kuring ku sabagian buuk sirah kuring; sarta Roh ngangkat kuring antara bumi jeung langit, tuluy mawa kuring dina tetenjoan-tetenjoan Allah ka Yerusalem, ka lawang panto gerbang jero anu nyanghareup ka kalér; di dinya aya tempat arca timburu, anu ngagerakkeun kana timburu. Jeung, tingali, kamulyaan Allah Israil aya di dinya, nurutkeun kana tetenjoan anu ku kuring kungsi ditempo di tanah datar. Tuluy saurna ka kuring, “He anak manusa, angkat panon maneh ayeuna ka arah kalér.” Ku kituna kuring ngangkat panon kuring ka arah kalér, sarta tingali, di beulah kalér, dina lawang gerbang altar, aya arca timburu éta di lawang asup. Yehezkiel 8:1–5.

Gambar timburu téh nu kahiji tina opat kajahatan keji nu beuki ngagedéan anu dipintonkeun ka Yehezkiel. Gambar timburu éta ngalambangkeun mimiti tina generasi kahiji tina opat generasi pemberontakan nu beuki ngagedéan dina Adventisme. Generasi kahiji dimimitian dina taun 1863.

Urang bakal neraskeun ieu panalungtikan dina artikel salajengna.

“Masing-masing nabi baheula nyarios kirang pikeun jamanna sorangan tibatan pikeun jaman urang, ku kituna nubuat maranéhna tetep lumaku pikeun urang. ‘Ayeuna sakabéh hal ieu kajadian ka maranéhna pikeun jadi conto: sarta éta geus dituliskeun pikeun pangéling-éling urang, ka urang anu geus didatangan ku tungtung dunya.’ 1 Korinta 10:11. ‘Henteu pikeun dirina sorangan, tapi pikeun urang maranéhna ngaladénan hal-hal éta, anu ayeuna geus

diwawarkeun ka aranjeun ku jalma-jalma anu ngawartakeun Injil ka aranjeun ku Roh Suci anu diutus turun ti sawarga; hal-hal anu ku para malaikat dipikahayang pisan pikeun ditengengetan.’ 1 Petrus 1:12....”

“Kitab Suci geus ngumpulkeun sarta ngahijikeun harta-hartana pikeun ieu generasi panungtungan. Sakabéh kajadian-kajadian agung jeung rupa-rupa laku lampah anu khidmat dina sajarah Perjangjian Heubeul geus lumangsung, sarta keur lumangsung deui dina gereja dina ieu poé-poé panungtungan.” Selected Messages, buku 3, 338, 339.